

Mathijs en Willy Vandewalle

Registratie ziet familie Vandewalle als het fundament van haar witblauwfokkerij en als basis voor inteeltbeperking in de veestapel.

Ras:	witblauw
Aantal stuks:	100
Aantal kalvingen:	40
Aantal hectare:	47

Mathijs Vandewalle: 'Als inteelt is ingeperkt, loopt het met de sterfte automatisch beter'

Alles begint met registratie

Tochtdetectie optimaliseren om zo de tussenkalf tijd te verlagen.

Met die gedachte lieten Willy en Mathijs Vandewalle het automatisch tochtdetectiesysteem Ovalert installeren. Het opsporen van bronstige koeien is nu een samenwerking tussen mens en computer.

tekst **Annelies Debergh**

Schoolhoeve Het Lindenhof' prijkt voor aan het erf. Het bord langs de invalsweg geeft de relatie van dit landbouwbedrijf in Torhout aan met de schoolgroep Sint-Rembert. De dagelijkse leiding op de hoeve is al sinds midden jaren

tachtig in handen van Willy Vandewalle (55), inmiddels bijgestaan door zoon Mathijs (29). Met de schoolvakantie ademt het bedrijf een en al rust uit, maar op gewone schooldagen gonst het er van activiteit. Dan be-

geleiden vader en zoon Vandewalle praktijklessen voor leerlingen van het middelbaar onderwijs in de richting landbouw. 'Dat gaat van boxen strooien tot dieren voeren', zegt Mathijs. 'Leerlingen komen hier echt in aanraking met de praktijk.'

Lengte en gewicht staan voorop in het fokdoel van de 'Schoolhoeve'

Al twintig jaar telt de schoolhoeve naast een varkenstak ook honderd stuks vleesvee. Een veestapel die gaandeweg is gegroeid, legt Willy Vandewalle uit. 'Bij de familie Teunis hebben we destijds enkele fokkoeien gekocht om embryo's te spoelen en in te planten op zwartbonte ontvangsters.' De jaren daarna werd sporadisch nieuw fokmateriaal aangehouden. Die periode is nu afgesloten. 'Al tien jaar lang is het bedrijf echt gesloten. We werken alleen nog met eigen aankoop en doen dat via kunstmatige inseminatie.'

Gemak in de opfok

Groei, lengte en gewicht zijn volgens Willy Vandewalle de belangrijkste uitgangspunten van de op economie toegespitste fokkerij. Zoon Mathijs voegt daar de levensvatbaarheid van de kalveren aan toe. 'We willen kalveren die gemakkelijk zijn op te fokken, geen kalveren waar we drie dagen bij moeten slapen voor ze willen drinken.' Het percentage sterfte bij de jongste groep moet zo laag mogelijk zijn. 'Als je de inteelt onder het vee kunt inperken, dan loopt het met de sterfte automatisch al beter.'

Inteeltbeperking en registratie zijn twee stokpaardjes van Willy Vandewalle. Hij is gebruiker van het eerste uur van het CRV-stieradviesprogramma voor witblauw. 'In het begin hadden we dieren waarbij amper advies mogelijk was. Veel dieren kregen slechts twee stieren achter hun naam. Nu twee, soms drie generaties verder, is dat probleem weg. Achter elk dier zit een volledige rij geadviseerde stieren.'

Het afgelopen jaar zetten vader en zoon in op stieren als Fleuron, Adajio, Lotto, Langoureux, Kubitus, Ilot en Harpon. Bij de kalveren lopen diverse nakomelingen van Rosario. Ook Elsemieke van de Schoolhoeve, voorzien van een totaalscore van 87,2, is een Rosariodochter en geldt als schoolvoorbeeld voor de fokkerij. Haar exterieurrapport vermeldt 93 punten voor schofthoogte, 87,3 voor bespiering, 81,7 voor type en 92,0 voor beenwerk. Mathijs: 'Ze is lang en zwaar en dat is ze al op jonge leeftijd.'

Bij de keuze van stieren staan lengte en gewicht voorop. 'We willen economie, niet dat extreme vleestype', stelt Willy Vandewalle. Hij wijst richting Annet van de Schoolhoeve (v. Serum) en stelt dat met het streven naar meer economie het belang van deelname aan fokveeshows is afgenomen. Niettemin heeft het bedrijf wel een I3-ibr-statuuut waardoor deelname aan prijsskampen mogelijk is. 'Een dier

Alle pasgekalvde dieren krijgen een stappenteller aan de linkerpoot, zoals ook Elsemieke

klaarzetten voor prijsskampen is met de stijgende krachtvoerprijzen enorm duur. Voorbereidingskosten van 500 euro zijn economisch moeilijk te verantwoorden.' In Affligem was de schoolhoeve wel met stieren vertegenwoordigd. 'De focus ligt op de productie van fokmateriaal', zegt Mathijs. 'De meeste stiertjes gaan weg om als natuurlijke dekstier te worden ingezet, op voorwaarde dat ze geen erfelijke gebreken hebben.' Stiertjes voor dekdienst worden inmiddels standaard getest op de aanwezigheid van erfelijke aandoeningen, een probleem dat afneemt. 'Onder de jongste lichte geteste stieren zat geen enkele drager meer.'

Vier maanden inseminatiestop

Elke witblauwe kalft drie keer af. 'We koersen op drie keer kalven tegen een leeftijd van vier jaar', stelt Willy Vandewalle. 'De bedoeling is om een koe op een leeftijd van vijf jaar te kunnen afmesten. Dan zijn ze op hun best.'

De veertig kalvingen vinden zo veel mogelijk plaats van augustus tot april. In juli tot en met oktober worden geen dieren geïnsemineerd. 'We kiezen er bewust voor om de arbeidsdruk in die periode te verlagen', vertelt Mathijs. Hij verwijst naar de tak grove groenteteelt en de verkoop van stieren. 'Ook voor de stierenverkoop is het nuttig om de dieren in het najaar te laten kalven. Nadeel is dat de tussenkalf tijd onder druk staat door de pauze in insemineren.'

Als schoolhoeve en praktijkbedrijf kregen Willy en Mathijs van CRV de kans

om proef te draaien voor het testen van het tochtdetectiesysteem Ovalert bij witblauwe fokkoeien. Het oorspronkelijke idee was om de stappentellers tussen de dieren onderling door te schuiven. Voor het arbeidsgemak voorzien de fokkers straks elk fokdier van een stappenteller. 'Tochtdetectie was niet echt een probleem,' geeft Willy aan, 'maar we willen wel kijken of we de tussenkalf tijd nog kunnen verkorten. In het begin ontstond een strijd of wij of de computer tochtig vee als eerste konden opsporen. Nu richten we ons meer en meer op de computer.' 's Ochtends kijken we welke dieren verdacht zijn en die dieren gaan we vervolgens in de stal controleren.'

Sinds twee maanden voorzien Willy en Mathijs Vandewalle de linkervoerpoot van pasgekalvde witblauwen standaard van een stappenteller. Een van de redenen waarom dat moment wordt uitgekozen is arbeidsgemak. Elk dier staat op het moment van kalven immers vast.

Vroeg zicht op cyclus

Door vanaf het kalven de activiteit te registreren, krijg je bovendien al vroeg zicht op de bronstcyclus van een koe, benadrukt Willy Vandewalle. 'Die eerste keer mis je bijna nooit. En als je de bronstcyclus van de dieren kent, ga je ook veel bewuster naar de dieren kijken die die aandacht ook echt nodig hebben.' Voorlopig scoort het systeem binnen de verwachtingen van de veehouders. Willy Vandewalle: 'Maar echte conclusies kun je eigenlijk pas na een jaar trekken.'